

MEMORIU

Doamnă Avocat al Poporului,

La data de 19.06.2020 a fost trimisă Președintelui României, spre promulgare, Legea pentru completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (PL-x nr. 396/2019), prin care a fost impusă o taxă asupra pensiilor de serviciu și indemnizațiilor pentru limită de vârstă, primite în baza unor legi/statute speciale. Taxa este progresivă, pe tranșe de venit, și are un quantum de până la 85% pentru pensiile care depășesc suma de 7.001 lei.

Taxa se aplică în mod direct și pensiilor militare de stat primite de foștii militari din cadrul Ministerului Apărării Naționale sau foștii militari ori funcționari cu statut special din alte ministere sau instituții din sistemul național de apărare, ordine publică și siguranță națională. Prin această suprataxare sunt afectate toate pensiile militare de stat mai mari de 2.000 lei (circa 410 euro), pentru unele dintre acestea, care depășesc plafonul de 7.001 lei, fiscalizarea fiind de 95%.

Începând cu anul 2019, pornind de la quantumul mediu mai ridicat al pensiilor de serviciu în comparație cu cel al pensiilor din sistemul public de pensii, au fost inițiate mai multe propuneri legislative privind abrogarea unor dispoziții legale ce reglementează dreptul la pensia de serviciu sau impozitarea drastică a drepturilor de pensie primite de beneficiarii pensiilor de serviciu (denumite de unii dintre inițiatori "pensii speciale").

La data de 28.01.2020 a fost adoptată o lege prin care se abrogau aproape în totalitate dispozițiile legale care stabileau acordarea pensiilor de serviciu sau a indemnizațiilor pentru limită de vârstă, lege care a fost declarată neconstituțională prin Decizia nr. 153/2020 a Curții Constituționale. Curtea a constatat că legea are un profund caracter eterogen, că s-au încălcat procedura de adoptare, exigențele de calitate a reglementării și caracterului obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

Cât despre suprataxa recent impusă de Parlament, atât Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și Avocatul Poporului au sesizat deja Curtea Constituțională, cu privire la numeroasele probleme de constituționalitate ale legii prin care s-a stabilit această taxă, termenul de judecată la Curtea Constituțională fiind 14 iulie 2020.

Taxa încalcă drepturile cetățenilor deoarece nu este urmată de o contraprestație sau de un serviciu pe care ar trebui să-l facă o instituție publică în schimbul plății taxei, așa cum prevede Codul fiscal. În fapt, taxa respectivă are natura unui impozit, care se suprapune peste impozitul deja aplicat tuturor veniturilor persoanelor fizice, care are o cotă unică, ceea ce face ca pensiile militare de stat să fie supuse unei duble impozitări.

Cuantumul taxei este unul exorbitant, care prin cumulare cu cota unică de impozitare, ajunge să fie de până la 95% din veniturile din pensie, ceea ce echivalează cu o adevărată confiscare a dreptului la pensie. Prin comparație, taxa este cu mult mai mare decât impozitul pe toate celelalte venituri ale persoanelor fizice, care este de doar 10%, decât impozitul pe profit, care este de 16%, și chiar decât taxa pe veniturile obținute din jocurile de noroc, care este cea mai mare taxă pe venituri din România.

La nivel european, cele mai mari impozite sau taxe sunt de 50% din veniturile obținute, dar acestea se aplică veniturilor foarte mari, cum ar fi cele de peste un milion de euro, și nu se suprapun cu alte taxe sau impozite. În plus, aceste niveluri de impozitare au caracter general, se aplică în mod egal tuturor veniturilor și tuturor persoanelor.

Taxa fiscală instituită asupra pensiilor militarilor nu se aplică tuturor cetățenilor, ci doar anumitor categorii, deși cu toții obțin venituri, din salarii sau pensii, venituri care au același quantum cu cele supuse taxei sau sunt chiar mult mai mari. Această taxă este profund inechitabilă și afectează egalitatea cetățenilor în fața legii pentru că îi discriminează pe pensionarii militari față de toți ceilalți cetățeni (salariați) și chiar față de ceilalți pensionari din sistemul public, care sunt impozitați cu doar 10%.

Primele acte normative privind pensiile militare au fost adoptate la data de 3 decembrie 1864 (pentru ofițeri) și 28 iunie 1865 (pentru subofițeri și soldați), sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza. În cei peste 155 ani de la acordarea lor, pensiile militarilor români nu au mai fost ciuntite niciodată într-un asemenea mod, printr-o impozitare care, practic, le confiscă și le face să-și piardă menirea pentru care au fost acordate.

Încă de la înființarea pensiilor militare, legiuitorul a avut în vedere principiul recunoștinței față de loialitatea, sacrificiile și privațiunile suferite de militari și familiile acestora pe timpul carierei militare. Însăși Curtea Constituțională a României a arătat că militarii beneficiază de un statut aparte, justificat de natura activității desfășurate, care creează condițiile unei uzuri corporale accentuate prin expunere la pericole de vătămare corporală și chiar de amenințare a vieții.

Din acest punct de vedere pensia militară de stat nu constituie altceva decât o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutului special al militarilor. Această pensie se acordă în considerarea faptului că, o dată cu înaintarea în vârstă și ca urmare a uzurii fizice și psihice determinate de cariera militară, capacitatea persoanei de a munci se diminuează, impunând retragerea din viața profesională, iar statul compensează pierderea veniturilor provenite din soldă prin acordarea dreptului la pensie militară.

Prin urmare, pensiile militare de stat nu reprezintă un privilegiu, ci au o justificare obiectivă și rațională, care își găsește rațiunea în obligațiile, interdicțiile și riscurile sporite pe care le au militarii, precum și în necesitatea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în rândul cadrelor militare permanente.

Militarii sunt singurii cetățeni care au mai multe obligații decât drepturi, sunt supuși celor mai mari riscuri, și care, prin "grija" legiuitorului, au cele mai dure restrângeri ale drepturilor fundamentale, cum ar fi dreptul de asociere, dreptul la grevă, dreptul de exprimare și chiar dreptul la liberă circulație. De altfel, Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare prevede în mod expres că profesia de ofițer, maistru militar sau subofițer în activitate incumbă îndatoriri suplimentare, precum și interzicerea ori restrângerea exercitării unor drepturi și libertăți, potrivit legii.

Caracterul stimulativ al pensiei militare constă în chiar modul de determinare a cuantumului pensiei în raport cu solda avută la data ieșirii la pensie, adică un procent din baza de calcul, reprezentată de media soldelor/salariilor lunare brute realizate la funcția de bază în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate în calitate de militar. Procentul de 65% din baza de calcul în raport cu care se calculează pensiile militare este, însă, cel mai mic procent dintre toate procentele pe baza cărora se calculează toate așa-zisele pensii speciale.

Cadrele militare depun jurământul militar și sunt singurele persoane care au obligația asumată de a lupta pentru apărarea României, la nevoie până la sacrificiul vieții. De asemenea, cadrele militare au obligația legală să participe la misiuni în afara teritoriului statului român, în funcție de cerințele Ministerului Apărării Naționale, pentru îndeplinirea obligațiilor asumate de România prin convenții și tratate internaționale.

Rezerviștii sunt singurii dintre toți pensionarii din România ale căror obligații față de statul român nu se termină o dată cu ieșirea la pensie. Militarii aflați la pensie îndeplinesc, în continuare, un serviciu public deoarece, în condițiile legii, sunt luați în evidență ca rezerviști, îndeplinesc serviciul militar în rezervă și pot fi rechemați în activitate. Limitele de vârstă până la care cadrele militare în rezervă pot fi menținute în evidență, în funcție de clasă, sunt situate între 55 de ani și 63 de ani. Cadrele militare în rezervă pot fi chemate să îndeplinească serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați, iar la nevoie, în calitate de cadre militare în activitate.

Rezerviștii cuprinși în rezerva de mobilizare participă la exercițiile și antrenamentele de mobilizare, iar la declararea mobilizării și a stării de război sau la instituirea stării de asediu, rezerviștii sunt mobilizați/concentrați potrivit nevoilor instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale. Chemarea rezerviștilor la exercițiile și antrenamentele de mobilizare, la

mobilizare sau la război se face pe baza ordinelor de chemare, iar refuzul persoanelor legal chemate de a presta servicii în interes public pe durata stării de mobilizare parțială sau totală și a stării de război constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani.

România își aduce contribuția la securitatea și apărarea colectivă în cadrul NATO, prin participarea, în calitate de stat membru, la misiuni și sarcini comune, precum și prin stabilirea, pe teritoriul său, a unor baze militare ale forțelor aliate. În același timp, calitatea României de membru al Uniunii Europene îi conferă obligații specifice de natură militară în materia politicii externe și de securitate comună, în special în cadrul politicii de apărare comună, cât privește participarea cu unități combatante pentru gestionarea crizelor, inclusiv în misiunile de restabilire a păcii, precum și cooperarea în misiunile de menținere a păcii, umanitare și de evacuare. Combaterea fenomenului terorist, managementul situațiilor de urgență, precum și supravegherea și controlul frontierei externe a UE reprezintă alte sarcini de importanță majoră ale structurilor militare naționale. Așadar, în gestionarea acestor situații și în îndeplinirea obligațiilor statale euro-atlantice, organismul militar are un rol decisiv.

Pensia militară de stat reprezintă o recompensă acordată persoanelor care și-au dedicat, integral sau cea mai mare parte din viața lor profesională, patriei și organismului militar. În război sau pe timp de pace, în cazărmi, în aplicații, în teatrele de operații, în misiunile de asigurare a ordinii publice sau în urgențele civile militarii și-au făcut întotdeauna datoria față de țară și popor, unii dintre aceștia făcând sacrificiul suprem. Au îndurat disciplina și privațiunile carierei militare, și-au sacrificat sănătatea, și-au neglijat familia, au fost răniți sau și-au pierdut viața știind că, după 25 ani de serviciu, ei sau urmașii se vor bucura de o pensie decentă.

În ultimii 30 ani, însă, pensiile militare au fost supuse unui continuu asalt al clasei politice, legislația în domeniul pensiilor militare a fost permanent schimbată, iar drepturile militarilor au fost supuse unor restrângeri succesive. Armata a fost și este încă ținta unor atacuri ale politicienilor, care pornesc de la ideea greșită că vor căpăta notorietate și încredere atacând una dintre instituțiile de bază ale oricărui stat, care s-a bucurat și se bucură de cea mai mare încredere în rândul populației dintre toate instituțiile și autoritățile din România. Spre exemplu, cel mai recent sondaj de opinie, realizat în martie 2020, arată că, dintre autoritățile publice, cel mai ridicat nivel de încredere îl are Armata (88,2%), iar cel mai mic îl au Guvernul (43,3%) și Parlamentul (39,1%).

Asaltul asupra militarilor și pensiilor lor este în plină desfășurare, chiar în acest moment pe rolul Parlamentului se află cel puțin alte trei proiecte de lege care vizează amputarea pensiilor militarilor și "nivelarea" lor, prin instituirea unor taxe exorbitante de până la 90-95%, ceea ce va conduce la lipsirea de

conținut a dreptului la pensie militară. Aceste inițiative continuă șirul abuzurilor comise de Guvern, care, prin mai multe ordonanțe de urgență emise în ultimii ani, a micșorat baza de calcul a pensiilor militare și a abrogat actualizarea acestora în raport cu solda militarilor activi. În schimb, nici Parlamentul, nici Guvernul nu au făcut nimic pentru eliminarea decalajelor majore între pensiile cadrelor militare care au ieșit la pensie în diferite perioade, sub imperiul unor legi diferite.

Ne opunem oricărei inițiative a Parlamentului sau a Guvernului care are drept scop golirea de conținut a pensiilor militarilor prin aplicarea dublei impozitări și instituirea unor taxe sau impozite excesive. Solicităm cu fermitate eliminarea din legislație a unor asemenea prevederi și adoptarea unor acte normative care să asigure stabilitatea și echitatea pensiilor militare deoarece numai în acest mod se pot demonstra respectul față de organismul militar și recunoștința față de sacrificiile militarilor.

Folosesc aceasta ocazie pentru a va multumi in numele tuturor militarilor pe care ii reprezint pentru demersul d-voastra constitutional intreprins pentru apararea drepturilor noastre legitime si va rog sa primiti, doamna Avocat al Poporului, asigurarea celei mai inalte consideratii.

09 iulie 2020

gl.lt. (rtr.) dr. Virgil BĂLĂCEANU

Doamnei Renate Weber, Avocatul Poporului